

1. ע"ר א רנג

שלמות האדם תלויה במה שתהיה לו מטרה כוללת לכל רצונותיו ופעולותיו בחיים. ע"פ תעודה נכבדת זו בבירורה השכלי ילכו כל רגשי לבבו ושאיפותיו ויסדר כל מעשיו לתכליתם. לעומת זה כאשר יאבד דרך, ותבטל מדעתו המטרה הכוללת, אז ההרגשות הנפשיות, תחת היותן פועלות לטוב תכליתן, עולות הן בתהו ופועלות רק לפי ההתעוררות החמרית, בלא תעודה תכליתית כי אם נעימות החוש והשעה.

א1. ע"ר א רנג

וכאשר נפש האדם תבחל להיות כאניה מטורפת, בלא שום כוון מטרה, ימצא לו בדמיונו מטרה כוזבת, המביאה אותו לאבדון, שהיא פונה לא לתכלית שלמותו ורוממותו כי אם להשפלתו ורדתו מרום ערכו, אחרי שעזב את כוון תכליתו העליון והתרחק ממנו. כוון עליון זה הוא שכללוהו חכמינו האלהיים באמנם "כל מעשיך יהיו לש"ש"...

2. אורות הקדש ג עמוד רכב

יש תביעה פנימית בלבבו של אדם, שכל גילויי חייו צריכים שיהיה להם אופי נצח, באופן שלא ייראו כלל מפני כל תמורה, ומכל כליון ואיבוד, והוא צועד בזה למעלה מעצמות הזמן... ומתוך ההשקפה, שהכל יש בכחו להפך לטוב עליון, נעשה האדם מיושב בדעתו, מקובל על הבריות, שמח בעולמו, ומקודש בקדושה עליונה, ומתהלך בארצות החיים, בכל המובנים, לפני ד' תמיד.

3. מוסר אביך / פרק ב

בכל דרכיך דעהו, צריך לבקש את הקב"ה בתוך הדרכים שהוא מתנהג בהם. כשהוא עוסק בתפלה אז יבקש את הקב"ה בהבנת עניני תפלתו וכונה רצוי... וכשהוא עוסק בתורה ידע שימצא את הקב"ה בהיותו מעמיק ומעיין להבין דבר על בריו ולזכור ולשנן היטיב, ובזה הוא יודע אותו ית' בתורתו ולא באופן אחר, כי בשעה זו הוא מתגלה בעבודה זו. וכן בהיותו עסוק בגמ"ח להיטיב לחברו, אז יבקש את הקב"ה רק בהעמקת עצה איך להיטיב לו טובה גדולה הגונה וקימת. וכן בכל הדברים שעושה הרי באמת אין דבר בעולם שאינו לכבודו ית', ע"כ כל מה שעושה יהי הכל דברי מצותו ורצונו, ויבקש בהם את שמו ית', כשישתדל בכל שכלו וכחותיו לעשות את מה שהוא עושה בתכלית השלמות בכל צדדי השלמות, ונמצא שהוא יודע את השי"ת בכל הדרכים...

כשאדם פועל איזה דבר של שלימות, בין במחשבה בין במעשה, צריך לשמח בחלקו ולא ירדוף אז אחר דבר אחר, כי כל העולם כולו מתקפל לפניו אז דוקא בפרט זה.

א3. רמב"ם פירוש המשניות - הקדמת הרמב"ם לפירוש המשניות (המשך)

ונשאר בכאן שאלה אחת, והיא שיוכל אדם לומר, אתם כבר אמרתם, שהחכמה האלהית לא המציאה דבר לריק, אלא לענין, וכי כל היצורים שמתחת גלגל הירח, הנכבד מהם הוא האדם, ותכלית היות האדם, לצייר לנפשו המושכלות, ואם כן מדוע המציא הקב"ה כל האנשים אשר לא יציירו מושכל לנפשם, ואנו רואים שרוב בני אדם ערומים מן הערמה, וריקים מן החכמה, מבקשים התאוה, ושהאיש החכם, המואס בעולם, הוא יחיד בין רבים, לא ימצא אלא אחד בדור מהדורות. התשובה על זה, שהאנשים ההם נמצאי לשתי סבות. האחת, להיותם משמשים לאחד ההוא, שאילו יהיו כל בני אדם מבקשים חכמה ופילוסופיה, נשחת תקון העולם, ואבד מין בעלי חיים מן העולם בימים מועטים. מפני שהאדם חסר מאד, ויצטרך לדברים רבים, והיה נצרך ללמוד החרישה והקצירה, ולדוש ולטחון ולאפות, ולתקן כלים למלאכות האלה, כדי להשלים בהם תקון מזונו... ומתי יהיה מוצא פנאי ללמוד ולקנות חכמה. על כן נמצאו שאר בני אדם, לתקן אלו המעשים, הצריכים אליהם במדינה, כדי שימצא החכם צרכו מזומן, ותתישב הארץ, ותהיה החכמה מצויה. ומה טוב אמר האומר, לולי המשתגעים נשאר העולם חרב. שאין בעולם שגוען, דומה לשגוען האדם. שהוא חלוש הנפש, ודל ההרכבה, והוא נוסע מתחלת הגליל השני, משבעה גלילות הישוב, עד סוף הששי, והוא עובר ימים בזמן החורף, והולך בארץ תלאובות בזמן החורב והקיץ, ומסתכן בנפשו לחיות השדה ולרמשים, כדי שירווח דינרים. כשיקבץ כלום מן הזהובים, שמכר בהם כח נפשו השלם, ויהיה לו מהם חלק, יתחיל לחלק אותם על אומנים, לבנות לו יסוד על טבור הארץ בסיד ואבנים, כדי להקים עליו קיר, שיעמוד שנים רבות. והוא יודע, שלא נשאר משנות חייו מה שיוכל בהם לבלות בנין עשוי מן הגמא. היש שטות ושגוען כזה.

ב3. אורות / זרעונים / א. צמאון לאל חי <אורות קיט א>

אי-אפשר למצא מעמד מבסס לרוח פני-אדם באויר האלהי. הידיעה, ההרגשה, הדמיון והחפץ והתנועות הפנימיות והחיצוניות שלהם, כלם מזקיקים את בני-האדם שיהיו אלהיים דוקא. אז ימצאו את מלואם, את יחושם השווה והמניח את הדעת. אם מעט פחות מגדלה זו יבקש לו האדם הרי הוא מיד טרוף כספינה המטרפת בים. גלים סוערים מתנגדים זה לזה ידריכוהו תמיד מנוחה, מגל אל גל יטל ולא ידע ש'לו. אם יוכל לשקע באיזה רפש עבה של גסות הרוח ועביות ההרגשה, יצלח לו למעט את אור-חיו לאיזה משך-זמן, עד שבקרבו ידמה שקבר מצא מנוח. אבל לא יארכו הימים, הרוח יחלץ ממסגרותיו והטרוף הקלעי יחל את פעלו בכל תקף.

מקום מנוחתנו הוא רק באלהים.

4. ספר מסילת ישוים - פרק א - בבאור כלל חובת האדם בעולמו

והנה שמו הקדוש ברוך הוא לאדם במקום שרבים בו המרחיקים אותו ממנו יתברך, והם הם התאוות החמריות אשר אם ימשך אחריהן הנה הוא מתרחק והולך מן הטוב האמיתי, ונמצא שהוא מושם באמת בתוך המלחמה החזקה, כי כל עניני העולם בין לטוב בין (למוטב) לרע הנה הם נסיונות לאדם... ואם יהיה לבן חיל וינצח המלחמה מכל הצדדין, הוא יהיה האדם השלם אשר יזכה לידבק בבוראו...

5. ספר זכריה פרק יז

(כ) ביום ההוא יהיה על מצלות הסוס קדש לה' והיה הסירות בבית ה' כמזרקים לפני המזבח :
(כא) והיה כל סיר בירושלם וביהודה קדש לה' צבאות ובאו כל הזבחים ולקחו מהם ובשלו בהם ולא יהיה כנעני עוד בבית ה' צבאות ביום ההוא.